

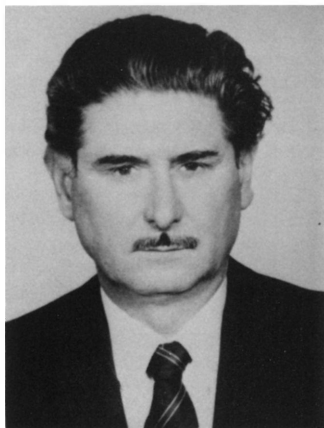
Búcsú dr. KONDA Józseftől

(1929–1995)

BREZSNYÁNSZKY Károly¹

Megrendülten álltunk 1995. július 28-án a Farkasréti temetőben kollégánk és tagtársunk, dr. KONDA József, a Magyar Állami Földtani Intézet egykori igazgatójának, a Magyarhoni Földtani Társulat választmányi tagjának hamvai előtt. Búcsúztattuk Őt az Intézet és a Társulat nevében.

KONDA József 1929. október 21-én született Budapesten. Szülei egyszerű, kétkezi munkás emberek voltak. Elemi iskoláit apja szülőfalujában, Ecseren végezte el, a polgári középiskolát pedig Budapesten. Apja korai halála miatt a család eltartásának nagyobb részét magára kellett vállalnia, így a háború után több munkahelyen dolgozott fizikai munkásként, és az Egyesült Izzó dolgozójaként általános műszerész szakképzettséget is szerzett.

1950-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán geológus hallgató lett és szorgalmának köszönhetően tanulmányait jeles államvizsga eredménnyel fejezte be 1955-ben. Az egyetem elvégzése után a Magyar Állami Földtani Intézetbe került és ott mint tudományos segédmunkatárs dolgozott. Pár hónap után azonban kérésére, ipari munkakörbe, a Tokodi Mélyfúró Vállalathoz került át, ahol mint üzemi vezető geológus dolgozott. 1957-ben a Pécsi Uránércbánya Vállalathoz került, a központi bányászati kiértékelő csoport vezető geológusi munkakörébe. 1959 szeptemberében a vállalat ajánlásával került aspirantúrára. A Tudományos Minősítő Bizottság az aspirantúra időtartamára munkahelyéül a Magyar Állami Földtani Intézetet jelölte ki. Pályafutása ezentúl elválaszthatatlanul összefonódott az Intézettel. 1961. október 1-jétől 1970. január 1-jéig az Intézet igaz-

¹ Magyar Állami Földtani Intézet, H-1143 Budapest, Stefánia út 14.

gatóhelyettese, 1970. január 1-jétől 1979. március 30-áig igazgatója, majd nyugállományba kerüléséig, 1990. december 30-áig tudományos tanácsadója volt. 1967-ben megszerezte a Föld- és Bányászati Tudományok kandidátusa minősítést, 1976-ban pedig az ELTE címzetes egyetemi docense lett.

Tudományos tevékenysége, a pályakezdés kisebb útkeresései után, a közép-hegységi jura időszaki képződmények vizsgálatára irányult. Elsőként alkotta meg a Dunántúli-középhegység, azóta korszerűsített, jura litosztratigráfiai táblázatát. Precíz megfigyeléseken, pontos, tárgyszerű dokumentáción alapultak munkái, ez jellemzi "A Bakony-hegységi jura időszaki képződmények üledék-földtani vizsgálata" című monografikus művét. Hozzákezdett a gerecsei jura hasonló jellegű feldolgozásához, az elhatalmasodó betegség azonban nem engedte befejezni a munkát.

Alapvető jelentőségű az ország díszítőkö készletének felmérése terén kifejtett munkássága. Ennek során számbavette az üledékes, a magmás és a metamorf kőzetek díszítőkö szempontból potenciális előfordulásait és elkészítette minden egyes kőzet és lelőhely minősítését. Mindezekről példaszerű dokumentációs anyag készült.

Igazgatói munkásságára az intézeti munka folyamatosságának biztosítására és a gazdasági, társadalmi igényekhez igazodó fejlesztésre irányuló törekvése volt a jellemző. Igazgatása alatt az Intézet tevékenységi köre kiszélesedett. Vezetői célkitűzése volt az ásványi nyersanyagkutatásra érdemes területek és a megkutatót készletek nyilvántartása, a regionális fejlesztések mérnöki előtervezéséhez szükséges földtani alapok biztosítása, a Balaton környékén és Budapest területén megindított építésföldtani térképezés végrehajtása, a korábban megkezdett regionális térképezési programok befejezése, a kutatások kiterjesztése a Vértes, a Gerecse, majd az Északi-középhegység területére. Gyakorlati eredményt hozott a Mecsek-hegységi feketekőszén, a Dorogi-medencében a Lencse-hegyi barnakőszén lelőhely, a Mátra-hegységben a recski mélyszinti ércecesedés, a pulai, a várkeszői és a gércei olajpala előfordulások felismerése. A Központi Földtani Hivatal kezdeményezésére, az Intézet keretei között létrehozta az elsőfokú földtani szakhatósági feladatokat ellátó Területi Földtani Szolgálatok szervezetét.

Az Intézet hazai és külföldi kapcsolatainak fejlesztése során nemzetközi hidrogeológiai konferenciát és az UNESCO védnöksége alatt Nemzetközi Mérnökgeológiai Továbbképző Tanfolyamokat szervezett. Az Intézet az Ő igazgatósága alatt több sikeres nemzetközi expedíciót indított Mongóliába és Kubába.

Ez a sokrétű, nagy körülménytést és áldozatokat igénylő munka egész embert kívánt és Ő, igazgatóságának idején tudományos karrierjét alárendelte adminisztratív feladatainak.

Lényét az emberség, igazgatói cselekedetei a szociális érzékenység hatotta át. Talán saját életének megpróbáltatásaira vezethető vissza, hogy különös figyelemmel kísérte és segítette bajba jutott, magánéleti problémákkal küzdő munkatársai életét.

Emléke munkáiban tovább él.

Konda József irodalmi munkássága

- KONDA J. 1963: A Bakonyhegység jura időszaki képződményeinek üledékföldtani vizsgálata. Kandidátusi disszertáció kivonata. – *A Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1961. évről.* 1, 217–226.
- KONDA J. 1967: Biofációsproblémák a középhegységi jurában. (I. – Ammonitico rosso). – *A Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani Szakosztálya Paleoökológiai Kollokviumán bemutatásra kerülő előadások kivonata, kézirat,* 1–8.
- FÜLÖP, J., KONDA J. et al. 1968: Geology of the Transdanubian Central Mountains, Guide to Excursion 39 C Hungary. – International Geological Congress XXIIIrd Session Prague 1968. Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 548 p.
- FÜLÖP J., GÉCZY B., KONDA J., NAGY E. 1969: Földtani kirándulás a Mecsek hegységben, a Villányi-hegységben és a Dunántúli-középhegységben. – *Mediterrán Jura Kollokvium Budapest, MÁFI* 567 p. (magyar, francia, német, orosz nyelven).
- FÖLDVÁRINÉ VOGL M., KONDA J., NAGY E., NAGY L.-né 1969: A Földtani Intézet laboratóriumi. – 100 éves a MÁFI, Budapest, 266–274.
- FÖLDVÁRINÉ VOGL M., KONDA J., NAGY E., NAGY L.-né 1969: Laboratories of the Hungarian Geological Institute. – One hundred years of the Hungarian Geological Institute, Budapest, 245–253.
- KONDA J. 1970: A Bakony-hegységi jura időszaki képződmények üledékföldtani vizsgálata. – *A Magyar Állami Földtani Intézet Évkönyve, II 2, Műszaki Könyvkiadó, Budapest,* 1–260.
- KONDA, J. 1971: Ammonitico rosso and radiolarites in the Transdanubian Central Mountains jurassic. – *Annales Instituti Geologici Publici Hungarici,* 54/2, 423–427.
- KONDA J. 1972: A földtani előkutatás helyzete és irányai a Magyar Állami Földtani Intézetben. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1970. évről,* Budapest, 5–12. (magyar, angol, orosz nyelven).
- KONDA J. 1973: A Magyar Állami Földtani Intézet 1971. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1971. évről.* 7–11. (magyar, angol nyelven).
- KONDA, J. 1973: A post graduate training center refresher Colloquium in the fields of Stratigraphy and Mikropaleontology, 1971. – *Őslénytani Viták (Discussiones Paleontologicae)* 21, 5–7.
- KONDA J. 1974: A Magyar Állami Földtani Intézet 1972. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1972. évről.* 7–14. (magyar, angol nyelven).
- KONDA J. 1976: A Magyar Állami Földtani Intézet 1973. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1973. évről.* 7–10. (magyar, angol nyelven).
- KONDA J. 1976: A Magyar Állami Földtani Intézet 1970–1974. években végzett munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1974. évről,* 7–20. (magyar, angol nyelven).
- KONDA J. 1977: A Magyar Állami Földtani Intézet 1975. évi munkája. – *A Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1975. évről,* 9–11. (magyar, angol, orosz nyelven).
- KONDA J. 1978: A földtani előkutatás időszzerű feladatai és a Magyar Állami Földtani Intézet 1976. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1976. évről,* 9–36. (magyar, angol, orosz nyelven).
- KONDA J. 1979: A Magyar Állami Földtani Intézet 1977. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1977. évről.* 9–15. (magyar, angol, orosz nyelven).
- KONDA J. 1979: A földtani előkutatás szerepe az ásványi nyersanyagok feltárásának tudományos megalapozásában. – *Geonómia és Bányászat, A Magyar Tudományos Akadémia X. Föld- és Bányászati Tudományok Osztályának Közleményei,* 12/13, p. 223.
- KONDA J. 1980: A Magyar Állami Földtani Intézet 1978. évi munkája. – *Magyar Állami Földtani Intézet Évi Jelentése az 1978. évről,* 9–28.
- CSEH-NÉMETH, J., KONDA, J. GRASSELLY, Gy. SZABÓ, Z. 1980: Sedimentary manganese deposits of Hungary. – *Manganese deposits on Continents, Vol. II., Akadémiai Kiadó, Budapest,* 199–221.
- KONDA J., VÉGH S.-né 1981: Kirándulásvezető a Gerecse-hegységi mezozóos karbonátos összletek vizsgálatának újabb eredményei és hasznosításának kérdései tanulmányúthoz. – *Magyarhoni Földtani Társulat Budapesti Területi Szervezete kiad. Budapest,* 1–17., 1 ábra.
- MÉSZÁROS M., KONDA J., SZABÓ A. 1983: Ásványi nyersanyagaink felhasználásának lehetősége a díszítőközpárban. – *Szilkkáptechnika* 1983. évf. 1. sz. 8–15., 7 ábra, 4 tábl. 2 térkép.

- KONDA J., MÉSZÁROS, M. 1984: A magyarországi építő-díszítőkövek kutatás stratégiája és eredményei. – *Földtani Kutatás* 27/1, 43–54.
- KONDA, J. et al. 1984: Lókút hill. – International Geological Congress XXVIIth session, Moscow, USSR, Excursion 104 Mesozoic formations in Hungary, Budapest, p. 69–72. (magyar, angol, orosz nyelven).